

Informacija o pristupanju kao posmatrač Crne Gore u Evropsku organizaciju pomorskih luka

ESPO (European Sea ports Organization)

Saradnja Ministarstva kapitalnih investicija i ESPO

Na poziv direktora Transportne zajednice Mateja Zakonjšeka, delegacija Ministarstva kapitalnih investicija predvođena ministrom Mladenom Bojanićem i državnim sekretarom Zoranom Radunovićem, boravila je u drugoj polovini 2021.godine u službenoj posjeti Tirani, kako bi učestvovala na Konferenciji Transportne zajednice sa temom **“U susret otpornom, konkurentnom i održivom pomorskom sektoru na Zapadnom Balkanu”**.

Ovaj događaj okupio je zvaničnike najvažnijih međunarodnih institucija iz oblasti pomorskog saobraćaja. Na marginama konferencije crnogorska delegacija održala je niz bilateralnih susreta i tom prilikom održan je sastanak sa generalnom sekretarkom ESPO Isabelle Rycbost na kome su razmatrane mogućnosti i prednosti učlanjenja Crne Gore u ESPO.

ESPO – Evropska organizacija pomorskih luka je organizacija koja kao nezavisni lobi je usmjerena na zastupanje interesa pomorskih luka. Članstvo u ESPO čine lučke uprave i lučka udruženja pomorskih luka Evropske unije i Norveške. Organizacija je takođe otvorena za članove posmatračke iz zemalja koje su susjedne EU (Albanija, Island, Izrael, Ukrajina i Ujedinjeno Kraljevstvo).

Trenutno su sve pomorske države EU članice ESPO, koji zastupa interese i stavove svih pomorskih luka u EU, bez obzira na njihovu veličinu, ulogu ili geografsku situaciju.

Uloga i zadaci ESPO:

- ❖ osigurava da pomorske luke imaju jasan glas u Evropskoj uniji.
- ❖ predstavlja zajedničke interese i promoviše zajedničke stavove i vrijednosti svojih članova evropskim institucijama i kreatorima politika;
- ❖ pomaže svojim članovima u sticanju boljeg razumijevanja političkih inicijativa od značaja za sektor;
- ❖ pomaže kreatorima evropskih politika u boljem razumijevanju uloge i značaja lučkih vlasti, na osnovu svog opsežnog znanja o sektoru i pouzdanih informacija i baze podataka;
- ❖ je angažovan u kontinuiranom dijalogu sa svim evropskim zainteresovanim stranama u lučkom i pomorskom sektoru;

Jedna od najznačajnijih aktivnosti u kojima će se ogledati saradnja Crne Gore sa ESPO jeste mogućnost tehničke ekspertize i savjetodavni doprinos od strane tehničkih komiteta o različitim temama kao što su: upravljanje lukama, intermodalni transport, logistika i industrija, održivi razvoj, pomorski poslovi, olakšavanje trgovine, carina i bezbjednost, ekonomska analiza i statistika, krstarenja i putnici, lučka pitanja, rad i poslovanje i pravna pitanja. Ovi specijalizovani komiteti i mreže sačinjavaju i njima predsjedavaju stručnjaci iz luka članica, a koordinira ih ESPO osoblje.

Članstvo, to jest status posmatrača podrazumijeva finansijke obaveze prema ESPO, po različitoj metodologiji u odnosu na status zemlje članice. Sistem članarine u ESPO-u je uspostavljen na nacionalnoj osnovi, pri čemu svaka država članica plaća istu taksu. Kao posledica toga, svaka zemlja, bez obzira na udio u saobraćaju, ekonomski značaj ili organizaciju lučkog sektora, ima jednaku riječ u Izvršnom komitetu (jedan glas) i Generalnoj skupštini (tri glasa).

Naknade se obično indeksiraju uzimajući u obzir stope inflacije i indeks zdravlja.

Na osnovu navedenog članarina za 2021. - 2023. godinu, na godišnjem nivou iznosi:

- 36.125,00 €/zemlji za punopravno članstvo i
- 12.041,00 €/ državi za članstvo posmatrača.

Doprinos ESPO bazi podataka za 2022.godinu je korigovan u izvjesnoj mjeri uslijed posljedica COVID pandemije i na godišnjem nivou iznosu:

- 1471,59 €/ godišnje za punopravne članove (umjesto 1727,04 EUR po punopravnom članu/ godini)
- 490,53 €/ godišnje za zemlje posmatrača (umjesto 575,68 EUR po članu posmatraču/ godini).

Ministarstvu kapitalnih investicija su na on line sastanku koji je održan 25. januara 2022. godine, predstavljene aktivnosti i radna tijela/ komiteti ESPO kao i mogućnosti konkretne saradnje u raznim oblastima.

Naša država je predala zahtjev za dobijanje statusa posmatrača i izvjesno je da ćemo na Generalnoj skupštini koja se održava početkom juna mjeseca ove godine u Valensiji, Španija biti prihvaćeni.